

Asia: OM 4/481/2018

Lausuntopyyntö komission lainsäädäntöehdotuksista liittyen lainvalvontaviranomaisten rajat ylittävään pääsyyn sähköiseen todistusaineistoon rikosasioissa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Teknologiateollisuuden lausunto komission eEvidence-asetusehdotuksesta

Teknologiateollisuus pitää Euroopan komission asetusehdotusta lainvalvontaviranomaisten rajat ylittävästä pääsystä sähköiseen todistusaineistoon rikosasioissa ongelmallisena teknologia-alan yritysten kannalta, koska se aiheuttaisi yrityksille paljon hallinnollista taakkaa ja kustannusrasitusta.

Soveltamisala on hyvin laaja

Asetusta sovellettaisiin suureen joukkoon yrityksiä, jotka joko välittävät sähköistä viestintää, tallentavat asiakkaiden tietoja, tarjoavat verkko-osoitteita, IP-osoitepalveluja tai näihin liittyviä yksityisyydensuojapalveluja, kuten välityspalvelimia. Soveltamisala on määritelty laajasti ja asetuksen piiriin tulisi merkittävästikin uusia yrityksiä, joille viranomaisten avustaminen on uusi toiminto.

Asetus aiheuttaisi yrityksille merkittävää hallinnollista taakkaa

Yritysten tulisi nimetä erillinen oikeudellinen edustaja vastaamaan tiedonluovutusmääräyksiin. Vastausajat ovat hyvin tiukat, ottaen huomioon, että yritysten voi olla vaikea varmistua ehdotetusta sertifikaattimuodosta huolimatta määräyksen aitoudesta ja oikeellisuudesta. Luovutusmääräykset kohdistuvat henkilötietoihin, joiden käsittelyssä ja suojaamisessa tulee yleisen tietosuoja-asetuksen

mukaan noudattaa erityistä huolellisuutta. Lisäksi mahdollisten oikeudellisten ristiriitatilanteiden analysointi olisi tarpeen, koska asiaa ei ole asianmukaisesti ehdotuksessa huomioitu.

Asetuksessa ehdotetaan hyvin tiukkoja aikarajoja yrityksille tietojen antamiselle. Esimerkiksi vaatimus 6 tunnin aikarajasta edellyttää yrityksiltä käytännössä jatkuvaa päivystysvelvollisuutta. Päivystävän henkilön tulisi olla tietosuoja-asiantuntijan erityisosaaja, mistä johtuen ympärivuorokautinen päivystysvelvollisuus on erittäin vaikea järjestää ja sillä on myös merkittävä kustannusvaikutus.

Yritysten oikeussuoja on puutteellinen

Yritysten oikeussuojaa ei ole ehdotuksessa kunnolla huomioitu. Erityisiä ongelmia aiheuttaa rajattu mahdollisuus vastustaa tietojen luovutusmääräystä lähinnä puutteellisuuden ja EU:n perusoikeuskirjan vastaisuuden perusteella. Perusoikeuskirja ei ole Suomessa suoraan sovellettavaa oikeutta, vaan yrityksiä velvoittaa suomalainen perusoikeusjärjestelmä ja lainsäädäntö.

Asetuksessa ei säädetä yrityksen oikeudesta korvaukseen vaan se järjestyisi määräyksen antavan valtion lainsäädännön ja prosessien mukaan. Yritysten olisi hyvin vaikea saada korvausta viranomaisten avustamisesta, joka aiheuttaisi yrityksille merkittävän riskin. Tietojen luovutusmääräysten määrää olisi hyvin vaikea ennakoita eikä yrityksillä ole mitään keinoa kontrolloida niille aiheutuvan työn määrää. Jos tietojen luovutuksesta päädytään säätämään asetuksella, pitää asetuksessa säätää myös yrityksen oikeudesta korvaukseen sekä riittävästä oikeussuojakeinoista.

Luovutettavaksi vaadittuihin tietoihin saattaa kohdistua salassapitovaatimuksia, jotka perustuvat yrityksen toimipaikan kansalliseen sääntelyyn, sopimukseen tai kolmannen maan sääntelyyn. Näitä ei ole asetuksessa huomioitu johdantokappaletta enempää.

Valtioiden keskinäistä oikeusapua syytä kehittää

Teknologiasektorin näkemyksen mukaan paras tapa varmistaa todistusaineiston saatavuus on kehittää jäsenvaltioiden viranomaisten käytäntöjä olemassa olevan keskinäisen oikeusapujärjestelmän puitteissa.

Jos asiasta päädytään säätämään EU-tasolla uudella instrumentilla, on välttämätöntä, että yrityksille asetettavien vaatimusten ristiriidat muusta sääntelystä tulevien veloitteiden kanssa selvitetään

siten, että yritykselle ei jää oikeudellisia riskejä. Yrityksillä tulee aina olla oikeus korvaukseen viranomaisen avustamisesta yrityksen sijaintivaltion oikeusjärjestelmän mukaisesti.

Helsingissä, toukokuun 9 päivänä 2018

Teknologiateollisuus ry

Jussi Mäkinen

Pääjuristi, digitalisaatio

Mäkinen Jussi
Teknologiateollisuus ry - Elinkeinopolitiikka / Digitalisaatio